

BELÖNA FEL & FÅ RÄTT

I mitten av 90-talet vann Heidi Billkvam de Norska mästerskapen i lydnad, tillsammans med sin första hund, bearded collien Shanty. När hon kom hem till sin familj efter tävlingen och berättade att hon vunnit, fick hon svaret "Vad roligt! Vad blir det till middag?" Några minuter senare stod hon och lagade mat, som vanligt.

TEXT: JENNY WIBÄCK FOTO: GARD KRISTIANSEN

– Det blev så tydligt för mig då att hundträning är just hundträning i form av en rolig hobby och parallellt pågår det som är det viktiga i livet. Om vi hela tiden ska bekräfta oss själva via vår hund, så tror jag vi är helt fel ute. Det är viktigt att sätta det i perspektiv.

RESULTAT UR TÄVLINGSGLÄDJE

Heidi lyfter fram vikten av att ta lätt på sitt tränande och tävlande, samtidigt som hon har visat förmåga att nå till den absoluta toppen. Tillsammans med Shanty hann hon även erövra guld i EM och Nordiska. På senare år har hon sysslat mycket med fårvallning och även i denna gren – som av många hundsportare anses som den "svåraste" – gick hon imponerande snabbt från absolut nybörjare, till mästerskapsguld, denna gång i Sverige.

Den som har haft förmånen att träffa den sprudlande glada – Jag har aldrig drivits av målsättningar, berättar Heidi. Snarare får alla typer av prestationsmål motsatt effekt på mig. Istället sporrar jag av att vägen är målet. Jag älskar hundträning och ur min träningsglädje växer resultaten fram.

Hunden lär sig snabbt – via en kärring som står tyst på gräset kan det bli riktigt, riktigt kull!

norskan, har troligen inte kunnat undgå det självförtroende och den karisma Heidi utstrålar. Tillsammans med hennes kravlöshet skapas ett unikt och spännande framgångsrecept. Hon driver sig själv – i den mån att hon gärna provar sig fram och är inställd på att träna mycket – men hon driver sig inte så hårt, så att det blir för allvarligt.

– Nollorna kastar jag bara över axeln. Jag tror det är väldigt viktigt att inte låta sig sänkas. Många tycker det är lite pinsamt, men det är ju ingen som bryr sig, egentligen. Men visst har jag en tävlingshjärna som snabbt registrerar ”det där må jag bli bättre på”. Jag kan träna många timmar om det känns viktigt att lösa något. Och just därför är jag nog inte så rädd för att något blir fel, utan då får jag rätta till det.

Heidi har aldrig varit rädd för att misslyckas eller göra bort sig och älskar att tävla. Hon har aldrig sett tävling som någon form av ”avträning”.

– Skulle jag känna så hade jag ju lagt upp träningen fel. Jag prioriterar att tidigt i träningen lära hunden ett belöningsystem som håller i tävlingssituationen genom att det bygger på sociala belöningar. Detta tränar jag tidigt in genom att jag låter det gå minst femton sekunder mellan min sociala bekräftelse till hunden och själva förstärkningen i form av godis eller leksak. Det här tror jag bygger en trygghet genom igenkänningsfaktor i tävlingssituationen.

Likaså värdesätter Heidi högt att hunden har en förväntan på sin tysta, tävlingslika förare.

– Det är nog mitt viktigaste råd till nybörjare, fortsätter Heidi, låt hunden söka upp dig och bygg den viktiga grunden i relationen och kontakten, innan du lägger för stor vikt vid tekniska detaljer. Gå ut med hunden i koppel på en gräsmatta, vänta en stund och när den råkar snekla på dig så blir det ”julekväll” i form av riktiga belöningar. Hunden lär sig då snabbt att via en kärring som står tyst på gräset, kan det bli riktigt, riktigt kul!

GE TID TILL DEN VIKTIGA GRUNDEN

Oavsett vad Heidi tränar, så är hon noggrann med att inte pressa fram något, utan att ge tid till den viktiga grunden. För henne består grundträningen till stor del av relation och samarbete och till väldigt liten del om teknik.

– Får jag fram viljan att samarbeta med mig och ett fungerande belöningsystem så kan jag nog lära hunden att klättra i träd om det skulle behövas.

Heidi upplever att många gör tvärtom och fokuserar på tekniken alldeles för tidigt, vilket hon tror kan få en hämmande effekt på många hundar. Hon jämför med hur vi förhåller oss till barn när de håller på och ska lära sig något.

– När mitt barn sparkar på fotbollen så tycker jag ju att han är fantastiskt duktig och talar om det för honom. Jag skulle ju aldrig redan nu när han bara är 1,5 år gammal tänka att jag inte kan säga att han är duktig för att han inte springer

fort nog, säger hon och skrattar hjärtligt.

Heidi menar att det är lika viktigt för hundar som för barn att få chans att prova sig fram och att de uppmuntras när de försöker.

– Man kan till och med belöna fel och få rätt, det har jag gjort många gånger, fortsätter hon. Det viktiga är att hunden känner att den är duktig på det vi gör. Min border collie Bolibompa hade generellt rätt så dåliga lägganden, men hon trodde att hon var Sveriges snabbaste och varje gång hon la sig var det som hon sa ”Säg du den morsan!” Det höll upp hennes glädje och självförtroende, så att tekniken inte behövde kosta så

mycket, varken i poäng eller känsla.

Heidi tycker att det är enkelt att hålla upp regelbundenheten i träningen genom att välja ut en enda grej som hon tränar ett visst pass eller en viss vecka. Detta upplägg gör också att hon snabbt ser framstegen och känner att träningen ger resultat.

ARBETAR MED DET HON BRINNER FÖR

– Jag finner en viktig drivkraft i själva förståelsen – dels när jag förstår exakt vad jag behöver förmedla till min hund och dels när min hund förstår vad jag försöker förmedla. Det ger en otrolig kick och det är ju hela grejen, som jag ser det. När vi förstår tillräckligt många

saker, så kan det en solig dag räcka till ett helt tävlingsprogram och vips, så har man tävlat startklassen!

I början av 2000-talet lämnade Heidi sitt hemland Norge för svenska Värmland och började jobba med hund på heltid. Hon beskriver en stor tacksamhet över förmånen att få arbeta med det hon brinner för och framhåller att hon älskar att hjälpa andra i deras träning. Jobbet går först och den egna träningen kommer i andra hand. Sedan 2016 har hon dessutom ett stort ideellt åtagande i rollen som ledare för Svenska brukshundklubbens lydnadslandslag. En roll som hon känner sig väldigt bekväm i, samtidigt som hon känner sig ödmjuk inför uppdraget. Den stora kunskap som finns i laget har inspirerat henne till att börja träna lydnad igen, tillsammans med sin yngsta border collie Prince. Numera finns även en liten chihuahua vid hennes sida.

SÅ VAR DET LILLA SHANTY

– Det var väl någon form av 50-årskris, skrattar Heidi. Jag fick en väldigt stor längtan efter en liten hund som kan vara med mig överallt. Ingen blir ju irriterad över henne, jämfört med om jag skulle ha med mig mina fyra border collies.

Chihuahuan heter Shanty – precis som Heidis första hund, den framgångsrika bearded collien. Lilla Shanty är med Heidi på hennes kurser och sitter som en liten känguru-unge i en ficka på magen. Kärleken mellan matte och hund går inte att ta miste på. För Heidi innebär det en helt ny typ av hundägande och vem vet var det slutar, nu när Heidi än en gång provat något helt nytt, utan krav och med glädjen i fokus! ■

Heidis chihuahua är uppkallad efter hennes bearded collie Shanty, som vann både europeiska och norska mästerskapen i lydnad.